

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 3 april 2020
(OR. en)

7195/20

**Interinstitutionellt ärende:
2020/0051 (COD)**

WTO 67
COWEB 39
AGRI 107
UD 59
TDC 1
CODEC 248

FÖRSLAG

från:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens generalsekreterare
inkom den:	3 april 2020
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2020) 135 final
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av rådets förordning (EG) nr 1215/2009 om införande av särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till Europeiska unionens stabiliserings- och associeringsprocess

För delegationerna bifogas dokument – COM(2020) 135 final.

Bilaga: COM(2020) 135 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.4.2020
COM(2020) 135 final

2020/0051 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

**om ändring av rådets förordning (EG) nr 1215/2009 om införande av särskilda
handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till Europeiska
unionens stabiliserings- och associeringsprocess**

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Autonoma handelsåtgärder av det slag som föreslås är ett av de instrument som kan användas för att genomföra EU:s politik gentemot västra Balkan i enlighet med den stabiliserings- och associeringsprocess som Europeiska kommissionen inledde i maj 1999. Vid sitt möte i Lissabon den 23–24 mars 2000 beslutade Europeiska rådet att stabiliserings- och associeringsavtalen med parter på västra Balkan skulle föregås av en asymmetrisk handelsliberalisering. Den asymmetriska handelsliberaliseringen har genomförts på grundval av rådets förordning (EG) nr 1215/2009 om införande av särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till stabiliserings- och associeringsprocessen, vars tillämpningsperiod löper till och med den 31 december 2020.

Stabiliserings- och associeringsavtal har nu ingåtts mellan unionen och alla berörda parter på västra Balkan. Det senaste avtalet ingicks med Kosovo* och det trädde i kraft den 1 april 2016.

Mot bakgrund av att de tullliberaliseringar som föreskrivs i olika avtal mellan unionen och parter i stabiliserings- och associeringsprocessen inte har samma räckvidd som de förmåner som beviljas enligt förordning (EG) nr 1215/2009 föreslås att giltighetstiden för förordning (EG) nr 1215/2009 förlängs till och med den 31 december 2025.

• Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området

Förslaget är förenligt med fortsatt EU-stöd till regionens successiva ekonomiska integration i EU och de enskilda anslutningsprocesserna.

Även om de flesta av de handelsförmåner som ursprungligen beviljades västra Balkan genom ordningen för autonoma handelsförmåner nu har integrerats i parternas respektive stabiliserings- och associeringsavtal med unionen, ger de begränsade förmåner som beviljas genom förordningen fortfarande ett värdefullt stöd till den regionala ekonomin. Förmånerna gör det möjligt att tillfälligt upphäva de specifika tullar som normalt gäller för frukt och grönsaker samt att utnyttja en övergripande tullkvot när ländernas respektive nationella vinkvoter har förbrukats.

Systemet med autonoma handelsförmåner bidrog till att den totala handeln mellan EU och västra Balkan har ökat till ett värde på mer än 54 miljarder euro 2018. EU är regionens främstahandelspartner och handeln med EU står för mer än 72 % av regionens totala handel.

• Förenlighet med unionens politik inom andra områden

Förslaget är helt förenligt med Sofiaförklaringen av den 17 maj 2018, i vilken EU förbinder sig att stärka och intensifiera sitt engagemang på alla nivåer för att stödja regionens politiska, ekonomiska och sociala omvandling. Förslaget är också förenligt med de politiska riktlinjer som har tagits fram av den nya kommissionen, i vilka man bekräftar västra Balkans europeiska perspektiv och dess viktiga roll i den fortsatta reformprocessen i hela regionen. Europeiska unionen verkar för fred, stabilitet och ekonomisk utveckling på västra Balkan, och för att skapa utsikter för EU-integration.

* Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Förslagets rättsliga grund är artikel 207.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

Ej tillämpligt.

- **Proportionalitetsprincipen**

De åtgärder som förslaget avser har visat sig ha en positiv inverkan på förmånsparterna såtillvida att de har bidragit till bidra till deras ekonomiska utveckling, särskilt genom upprättandet av starka partnerskap mellan företag i EU och de lokala producenterna i västra Balkan. Förslaget om att förlänga åtgärderna med ytterligare fem år anses därför vara den lämpligaste åtgärden för att säkerställa en hållbar ekonomisk utveckling för parterna på västra Balkan, samtidigt som det därigenom är möjligt att undvika en mycket lång och komplicerad process för att ändra varje enskilt bilateralt handelsavtal inom ramen för stabiliserings- och associeringsavtalen.

- **Val av instrument**

Syftet med autonoma handelsåtgärder är att göra det möjligt för Europeiska unionen att under exceptionella omständigheter bevilja mycket specifika och riktade förmåner, av ett slag som annars inte beviljas inom ramen för frihandelsavtal, eftersom sådana förmåner skulle skapa prejudikat som inte är i unionens intresse.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Det har inte gjorts någon formell efterhandsutvärdering mot bakgrund av åtgärdernas mycket begränsade omfattning.

- **Samråd med berörda parter**

Inga formella samråd med berörda parter har ägt rum, men förmånsparterna har uttryckt ett enhälligt och upprepat intresse för fortsatta åtgärder och de europeiska ekonomiska aktörerna har inte framfört några invändningar mot detta via de olika kommunikationsplattformar som kommissionen har inrättat för EU:s industrisektor.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Ej tillämpligt.

- **Konsekvensbedömning**

Förlängning av befintliga protokoll med tredjeländer undantas uttryckligen från kravet på konsekvensbedömningar genom verktygslådan för bättre lagstiftning.

De aktuella åtgärderna har funnits i nästan 20 år, men deras omfattning är nu mycket mindre, eftersom de flesta av förmånerna gradvis har integrerats i de enskilda stabiliserings- och associeringsavtalen mellan EU och förmånsparterna. Den beräknade inverkan förväntas bli

minimal vad gäller tullar som inte tas ut av EU, dvs. cirka 23,5 miljoner euro totalt för de sex förmånsparterna, baserat på importvärdet 2018, och en förlängning av åtgärderna anses vara den bästa garantin för EU:s engagemang vad gäller västra Balkans handelsintegration. En förlängning skulle också bidra till att säkerställa stabila villkor för marknadstillträde för ekonomiska aktörer både i regionen och i unionen.

Den bedömning som kommissionen gjort efter fältbesök i regionen har visat att åtgärderna gynnar ett stort antal små jordbruksproducenter och många av dessa har etablerat starka affärsrelationer med företag i EU. Om förordning 1215/2009 inte förlängs senast den 31 december 2020 kommer västra Balkan tillfälligt att fräntas detta liberaliserade marknadstillträde för viktiga jordbruksprodukter (frukt och grönsaker) som är av avgörande betydelse för denna känsliga region.

EU bör med alla medel undvika att den situation som uppstod 2010 upprepas, då förlängningen inte kunde godkännas i tid, vilket skapade allvarliga störningar på västra Balkans jordbruksmarknader. En retroaktiv tillämpning för uppbörd av tullar är inte ett alternativ eftersom det är komplicerat och administrativt tungrovt och det kan ta månader innan aktörerna får ersättning. Störningar i den rättsliga ramen skulle inte bara orsaka omedelbara ekonomiska skador utan skulle även signalera att affärsmiljön är instabil och osäker.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Eftersom de föreslagna åtgärderna redan har varit i kraft i nästan 20 år är förmånsparterna mycket väl informerade och vet hur de ska uppfylla villkoren i förordningen. Dessutom innebär föreliggande förslag att föråldrade bestämmelser stryks ur förordningen och att den aktualiseras.

- **Grundläggande rättigheter**

Enligt artikel 2.1 d i förordning (EG) nr 1215/2009 ska rätten att omfattas av förmånerna vara beroende av att förmånsparterna avstår från att på ett allvarligt och systematiskt sätt kränka de mänskliga rättigheterna, däribland arbetstagarnas grundläggande rättigheter, samt grundläggande principer om demokrati och rättsstaten.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Den föreslagna förordningen medför inga ytterligare kostnader för EU:s budget. Under perioden 2020–2025 kommer det inte att uppstå någon ytterligare förlust av tullintäkter för produkter med ursprung i de nuvarande förmånsparterna. Hypotetiska tullintäkter från ytterligare ny import betraktas inte som en förlust av tullintäkter.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Inom ramen för de möten i underkommittéerna som äger rum inom ramen för stabiliserings- och associeringsavtalen ska övervakningen av och rapporteringen om utnyttjandet av bilaterala förmåner regelbundet föras upp på dagordningen för bilaterala diskussioner med parterna på västra Balkan.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Förslaget innehåller bestämmelser av följande tre slag:

- (1) Ändring av två förmånsparters namn i enlighet med den senaste överenskomna namnstandarden, det vill säga "f.d. jugoslaviska republiken Makedonien" ersätts med "Nordmakedonien" och "Kosovos tullområde" ersätts med "Kosovo*", i enlighet med vad som används i stabiliserings- och associeringsavtalet med EU. På grundval av detta ska alla hänvisningar till "länder" eller "länder och territorier" ersättas med "parter".
- (2) Artikel 3 bör aktualiseras till följd av de ändringar som gjorts av kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/1464 av den 2 juni 2017. Eftersom de unilaterala handelsförmåner som beviljats Kosovo togs med i stabiliserings- och associeringsavtalet mellan EU och Kosovo, vilket trädde i kraft den 1 april 2016, omfattar de autonoma handelsförmånerna inte längre fisk och nötkött. Av tydlighetsskäl föreslås därför att alla hänvisningar till dessa två produktkategorier utgår.
- (3) Tillämpningen av förordningen förlängs till och med den 31 december 2025.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av rådets förordning (EG) nr 1215/2009 om införande av särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till Europeiska unionens stabiliserings- och associeringsprocess

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 207.2,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) I rådets förordning (EG) nr 1215/2009¹ föreskrivs obegränsad tullfri tillgång till unionsmarknaden för nästan alla produkter med ursprung i de länder och territorier som omfattas av stabiliserings- och associeringsprocessen, i den utsträckning och till dess att bilaterala avtal med dessa länder och territorier ingås.
- (2) Stabiliserings- och associeringsavtal har nu ingåtts med alla sex parter, varav det sista ingicks mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, å ena sidan, och Kosovo*, å andra sidan, och det avtalet trädde i kraft den 1 april 2016.
- (3) Genom kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/1464² ändrades förordning (EG) nr 1215/2009 såtillvida att de bilaterala förmåner som beviljats Kosovo ströks, medan den unilaterala förmånsbehandling bibehölls som beviljats alla förmånsparter på västra Balkan i form av det tillfälliga upphävandet av tullar för de produkter som omfattas av kapitlen 7 och 8 i Kombinerade nomenklaturen samt tillträdet till den övergripande vintullkvoten på 30 000 hl.
- (4) Mot bakgrund av att de tullliberaliseringar som föreskrivs i olika avtal mellan unionen och parter i stabiliserings- och associeringsprocessen inte har samma räckvidd som de förmåner som beviljas enligt förordning (EG) nr 1215/2009 föreslås att tillämpningsperioden för förordning (EG) nr 1215/2009 förlängs till och med den 31 december 2025.

¹ Rådets förordning (EG) nr 1215/2009 av den 30 november 2009 om införande av särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till Europeiska unionens stabiliserings- och associeringsprocess (EUT L 328, 15.12.2009, s. 1).

* Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/1464 av den 2 juni 2017 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1215/2009 vad gäller de handelsmedgivanden för Kosovo* som följer på ikraftträdandet av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Kosovo, å andra sidan.

- (5) En förlängning av tillämpningsperioden för förordning (EG) nr 1215/2009 anses vara den bästa garantin för unionens engagemang för västra Balkans handelsintegration. Förlängningen skulle också bidra till att säkerställa stabila villkor för marknadstillträde för ekonomiska aktörer både i regionen och i unionen.
- (6) Dessutom behöver två förmånsparters namn ändras i enlighet med den senaste överenskomna namnstandard.
- (7) Förordning (EG) nr 1215/2009 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Förordning (EG) nr 1215/2009 ska ändras på följande sätt:

- (1) Artikel 1 ska ersättas med följande:

Artikel 1

Förmånsordningar

- 1. De produkter med ursprung i Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kosovo*, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien som omfattas av kapitlen 7 och 8 i Kombinerade nomenklaturen får importeras till unionen utan kvantitativa begränsningar eller åtgärder med motsvarande verkan och med befrielse från tullar och avgifter med motsvarande verkan.
 - 2. Produkter med ursprung i Albanien, Bosnien och Hercegovina, Kosovo, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien ska även fortsättningsvis omfattas av bestämmelserna i denna förordning när så anges. Produkterna ska dessutom omfattas av de medgivanden som anges i denna förordning om dessa är mer gynnsamma än de handelsmedgivanden som fastställts genom bilaterala avtal mellan unionen och de aktuella parterna.
- (2) Artikel 2 ska ändras på följande sätt:
 - (a) I punkt 1 ska leden a, b, c och d ersättas med följande:
 - ”a) iakttagande av definitionen av ”ursprungsprodukter” i avdelning II, kapitel 1, avsnitt 2, underavsnitt 4 och 5 i kommissionens delegerade förordning 2015/2446 och i avdelning II, kapitel 2, avsnitt 2, underavsnitt 10 och 11 i kommissionens genomförandeförordning 2015/2447,
 - b) de parter som avses i artikel 1 ska avstå från att införa nya tullar och avgifter med motsvarande verkan eller nya kvantitativa begränsningar eller åtgärder med motsvarande verkan för import med ursprung i unionen och också avstå från att höja nu gällande tullar eller avgifter eller införa nya restriktioner från och med den 30 september 2000,
 - c) förmånstagarna ska delta i ett effektivt administrativt samarbete med unionen i syfte att förhindra alla former av bedrägeri, och

* Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.

d) de parter som avses i artikel 1 ska avstå från att på ett allvarligt och systematiskt sätt kränka de mänskliga rättigheterna, däribland arbetstagarnas grundläggande rättigheter, samt grundläggande principer om demokrati och rättsstaten.”.

(b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

Om en part inte uppfyller villkoren i punkt 1 a, b eller c eller punkt 2 får kommissionen genom genomförandeakter helt eller delvis tillfälligt upphäva rätten till förmåner enligt denna förordning för den berörda parten. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 8.4.”.

(3) Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

(a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”De tullar som är tillämpliga på import till unionen av i bilaga I angivna vinprodukter med ursprung i de förmånsparter som anges i artikel 1 ska tillfälligt upphävas under de tidsperioder, vid de nivåer, inom gränserna för den unionstullkvot och i enlighet med de villkor som anges för var och en av produkterna och ursprungen i den bilagan.”.

(b) Punkt 2 ska utgå.

(4) Artikel 4 ska utgå.

(5) I artikel 5 ska första stycket ersättas med följande:

”De tullkvoter som avses i artikel 3.1 i denna förordning ska förvaltas av kommissionen i enlighet med avdelning II, kapitel 1, avsnitt 1 i kommissionens genomförandeförordning 2015/2447.”.

(6) I artikel 7 ska leden b och c ersättas med följande:

”b) anpassningar som blir nödvändiga till följd av beviljade handelsförmåner inom ramen för andra avtal mellan unionen och de parter som avses i artikel 1,

c) tillfälligt upphävande, helt eller delvis, av rätten för en part till handelsförmåner enligt denna förordning om den berörda parten inte uppfyller de villkor som fastställs i artikel 2.1 d.”.

(7) Artikel 10.1 ska ändras på följande sätt:

a) Första meningen i första stycket ska ersättas med följande:

”Om kommissionen finner att det finns tillräckliga bevis för bedrägeri, för avsaknad av det administrativa samarbete som krävs för kontroll av ursprung, för en extrem ökning av exporten till unionen som överskrider de berörda ländernas och territoriernas normala produktions- och exportkapacitet eller för att de parter som anges i artikel 1 inte iakttar bestämmelserna i artikel 2.1 a, b eller c, får kommissionen vidta åtgärder för att helt eller delvis tillfälligt upphäva ordningarna enligt denna förordning under en period av tre månader, förutsatt att kommissionen först har”

b) I första stycket ska leden b och c ersättas med följande:

”b) uppmanat medlemsstaterna att vidta de försiktighetsåtgärder som krävs för att skydda unionens ekonomiska intressen eller för att förmå förmånsparterna att iaktta artikel 2.1,

- (8) c) offentliggjort ett tillkännagivande i *Europeiska unionens officiella tidning* om att det finns rimliga skäl att betvivla att förmånsparterna tillämpar förmånsordningen eller iakttar bestämmelserna i artikel 2.1 och att detta kan leda till att den berörda partens rätt att omfattas av förmånerna enligt denna förordning omprövas.”.
- (9) I artikel 12 ska andra stycket ersättas med följande:
”Den ska tillämpas till och med den 31 december 2025.”.
- (10) Bilaga I ska ersättas med texten i bilagan till den här förordningen.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den sjunde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande